

DET KONGELIGE
LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENT

Ifølge liste

Deres ref

Vår ref

Dato

22/1784-5

13. januar 2023

Vedtak om omgjøring. Konsesjon gnr. 26 bnr. 1 og gnr. 24 bnr. 1 i Tønsberg kommune. Åsmund Bjertnæs og Øystein Hoel.

1. Hva saken gjelder

Åsmund Bjertnæs og Øystein Hoel søkte 27. september 2022 konsesjon på erverv av Låne Vestre, gnr. 26 bnr. 1 og gnr. 24 bnr. 1 i Tønsberg kommune. Bjertnæs og Hoel har ervervet eiendommen i sameie med 50 % eierandel på hver. Tønsberg kommune ga 21. oktober 2022 konsesjon på ervervet.¹

Tønsberg kommune ga samme dag Bjertnæs og Hoel konsesjon på erverv av Vermeli, gnr. 22 bnr. 4, gnr. 21 bnr. 1, gnr. 23 bnr. 27 i Tønsberg kommune.² Eiendommene Vermeli og Låne Vestre har ikke felles grense, men ligger nær hverandre.

Landbruks- og matdepartementet varslet 10. november 2022 søkerne om at kommunens vedtak kunne bli omgjort med hjemmel i forvaltningsloven § 35 tredje ledd. Departementet varslet samtidig om at vedtaket som gjelder Vermeli, kan bli omgjort etter samme bestemmelse.

2. Om eiendommen

Låne Vestre er en eiendom som ifølge gårdskart har et samlet areal på 211 dekar. I 2022 ga imidlertid Tønsberg kommune tillatelse til å dele fra bebyggelsen. Etter fradeling er eiendommen på 203 dekar. Av dette er 142 dekar fulldyrka jord av beste kvalitet. Bjertnæs & Hoel AS har leid konsesjonseiendommen de siste fire årene, og har brukt den til potet og grønnsaksdyrking. Eiendommen har tidligere vært drevet med kornproduksjon. Den søndre

¹ Sak nr. 209/22, Tønsberg kommune

² Sak nr. 208/22, Tønsberg kommune

teigen har felles grense med eiendommen Låne Mellom, gnr. 27 bnr. 1, som eies av Bjertnæs & Hoel AS.

3. Om søkerne

Åsmund Bjertnæs oppgir i konsesjonssøknaden at formålet med ervervet er å leie Låne Vestre ut til Bjertnæs & Hoel AS som eier Låne Mellom. Det skal drives med salat, grønnsaker og potet er på konsesjonseiendommen (Låne Vestre). Kjøpesummen, kr. 3 780 000,-, er fordelt med 50 % på hver av søkerne.

Bjertnæs oppgir at han eier Låne Mellom, gnr. 27 bnr. 1 i Tønsberg kommune, fordi han har en eierandel på 25 % av Bjertnæs & Hoel AS. Bjertnæs er aktiv i driften av selskapet og er styremedlem der. Videre er han eier av Ekenes Vestre, gnr. 22 bnr. 1 i Færder kommune. Han eier dessuten Smidsrød gård, gnr. 5 bnr. 1 i Færder kommune sammen med Lars H Bjertnæs. Bjertnæs har vært grønnsaksdyrker siden 2012. Han er utdannet agronom.

Øystein Hoel opplyser at han eier Låne Mellom fordi han har en eierandel på 40 % i Bjertnæs & Hoel AS. Hoel er aktiv i driften av selskapet, og er styremedlem der. Han eier videre gnr. 82 bnr. 2 på Spikkestad i Asker kommune. Hoel har vært grønnsaksdyrker siden 1999, og er utdannet agronom.

Ingen av konsesjonssøkerne har planer om å bosette seg på konsesjonseiendommen.

Konsesjonssøkerne oppgir at de har samarbeidet gjennom Bjertnæs og Hoel AS siden 2008. Selskapet ble etablert som et driftsselskap for 15 år siden. En stor del av jorda selskapet driver er leid. Selskapet har de siste ti årene grøftet 30-50 dekar årlig. Selskapet Bjertnæs & Hoel AS eies av familiene Hoel og Bjertnæs (Øystein Hoel, Henrik Raastad – Hoel, Åsmund Bjertnæs og Lars Helland Bjertnæs). Formålet med driftsselskapet var å redusere risiko ved å skille klart mellom familie og drift. Eierne i selskapet har landbruksdrift som eneyrke, og sitter i styret.

4. Kommunens behandling

4.1. Forutgående delingssak

Tønsberg kommune ga 14. juni 2022 tillatelse til å dele fra bebyggelsen med ca. 9 dekar tomt på Låne Vestre.³ Kommunen satte som vilkår for samtykket at det resterende landbruksarealet skulle selges som tilleggsareal til en landbrukseiendom til en pris og på en måte som landbruksmyndighetene kan akseptere/gi konsesjon til. I saksutredningen som ligger til grunn for vedtaket er det vist til at flere aktive gårdbrukere i nærheten ønsker seg tilleggsareal til sine eiendommer.

4.2. Gjeldende konsesjonssak

I kommunens konsesjonsvedtak ble det lagt til grunn at prisen på kr. 3928 700,- var forsvarlig fordi søkerens produksjon gir et så høyt dekningsbidrag at det sammen med verdien av

³ Sak nr. 863/22, Tønsberg kommune

tilgang på vanningsvann kan forsvare prisen. Videre la kommunen til grunn at sameie kunne godtas som eierform fordi Bjertnæs og Hoel hadde samarbeidet over lang tid og vist at det er et stabilt samarbeid som gjennom felles investeringer oppnår gode resultater innenfor storskala grønnsaksproduksjon.

Det går fram av saksutredningen at Bjertnæs og Hoel også har ervervet Vermeli. Ervervet ble behandlet i en egen sak, men ble sett i sammenheng med søknaden om konsesjon på erverv av Låne Vestre. Konsesjon på erverv av Låne Vestre ble gitt på følgende vilkår: «*Eiendommen slås sammen med Vermeli, gbnr 22/4, 21/1 og 23/27.*»

I saksutredningen framgår det at søkerne bor på Nøtterøy og i Spikkestad, henholdsvis 12 og 70 kilometer fra konsesjonseiendommen. Siden Bjertnæs & Hoel AS har et driftssenter på Låne Mellom, la kommunen likevel til grunn at vurderingen av om ervervet ga en driftsmessig god løsning måtte skje ut fra Låne Mellom, ikke eiendommene søkerne bor på. Det er vist til at ervervet fører til en god arrondering og adkomst. Siden konsesjonssøkerne har arbeidet sammen over lang tid, og med gode resultater, la kommunen til grunn at den driftsmessige løsningen vil bli god. Det er videre vist til at søkerne er skikket, at hensynet til kulturlandskapet og ressursene vil bli ivaretatt på en god måte og til at prisen på kr. 27 000,- per dekar fulldyrka jord og kr. 3 000,- per dekar skog er akseptabel.

5. Om lovgrunnlagene for departementets behandling

5.1. Om adgangen til å overprøve

Det følger av forvaltningsloven § 35 første ledd bokstav c) at et forvaltningsorgan kan omgjøre sitt eget vedtak uten at det er påklaget hvis vedtaket er ugyldig. Etter samme paragraf annet ledd kan også klageinstansen eller et overordnet organ omgjøre slike vedtak.

I forvaltningsloven § 35 tredje ledd er det fastsatt at hvis hensynet til bl.a. offentlige interesser tilsier det, kan en klageinstans eller overordnet myndighet på bestemte vilkår omgjøre underordnet organs vedtak til skade for den som vedtaket retter seg mot eller direkte tilgodeser. Melding om at vedtaket vil bli overprøvd må i så fall sendes vedkommende innen tre uker etter at det ble sendt melding om vedtaket, og melding om at vedtaket er omgjort må sendes innen tre måneder etter det samme tidspunktet. Departementet har gjennom praksis bl.a. i saker om konsesjon lagt til grunn at det ikke bør gripes inn i kommunens utøvelse av fritt skjønn med mindre kommunens avgjørelse er egnet til å dreie praksis i klart uheldig retning.

Etter forvaltningsloven § 34 annet ledd skal et statlig organ som er klageinstans for vedtak truffet av en kommune, legge stor vekt på hensynet til det kommunale selvstyre ved prøving av det frie skjønn. Det skal gå fram av vedtaket hvordan dette hensynet er vektlagt. Hensynet til det kommunale selvstyre er et relevant hensyn også i en sak som gjelder omgjøring etter forvaltningsloven § 35.

Avgjørelsesmyndigheten etter konsesjonsloven er lagt til Landbruks- og matdepartementet.⁴ Departementet har overført denne myndigheten til kommunen i første instans, med statsforvalteren som klageinstans.⁵ Landbruks- og matdepartementet er følgelig etter forvaltningsloven § 35 i et overordningsforhold overfor kommunen når kommunen avgjør en konsesjonssak. Det innebærer at departementet har adgang til å oppheve eller omgjøre tillatelsen Tønsberg kommune har gitt til Åsmund Bjertnæs og Øystein Hoel hvis vilkårene for omgjøring etter forvaltningsloven for øvrig er oppfylt.

5.2. Avgjørelse av en søknad om konsesjon på erverv av landbrukseiendom

Konsesjonsloven § 1 har som formål å regulere og kontrollere omsetningen av fast eiendom for å oppnå et effektivt vern om landbrukets produksjonsarealer og slike eier- og bruksforhold som er mest gagnlige for samfunnet. Formålet er bl.a. å tilgodese framtidige generasjoners behov og landbruksnæringen. Det er lagt til grunn i Rt. 2000 s.1066 og Rt. 2000 s.1056 at uttrykket «slike eier- og bruksforhold som er mest gagnlige for samfunnet» skal leses i sammenheng med jordloven § 1, og at avgjørelsen etter konsesjonsloven også må treffes innenfor rammen av jordlovens formål. Det innebærer at arealressursene skal disponeres på en måte som gir en tjenlig, variert bruksstruktur sett i lys av samfunnsutviklingen i området og med hovedvekt på hensynet til bosetting, arbeid og driftsmessig gode løsninger.

Konsesjonsloven § 9 angir den nærmere rammen for hvordan konsesjonsvurderingen skal skje når ervervet gjelder landbrukseiendom. Når eiendommen skal nyttes til landbruksformål skal det legges særlig vekt på om erververs formål vil ivareta hensynet til bosettingen i området, om ervervet innebærer en driftsmessig god løsning, om erververen er skikket til å drive eiendommen og om ervervet ivaretar hensynet til helhetlig ressursforvaltning og kulturlandskapet, jf. første ledd.

Det følger av annet ledd at konsesjon i alminnelighet ikke skal gis ved erverv som innebærer at det oppstår sameie i en eiendom, eller hvor antallet sameiere økes.

I bestemmelsens tredje ledd står det at det kan gis konsesjon til et selskap med begrenset ansvar. I forarbeidene til konsesjonsloven er det vist til at det er et nasjonalt mål at landbrukseiendommer i størst mulig grad eies av fysiske personer som selv bebor og driver eiendommene, fordi dette har vist seg å være en stabil og rasjonell eierform. I forarbeidene og i rundskriv M-1/2021 er det lagt til grunn at konsesjon kan gis til et selskap hvis dette byr på fordeler i forhold til tradisjonelle eierformer. Fordelene må ha sammenheng med driften. Det skal ved konsesjonsvurderingen legges vekt på hensynet til dem som har yrket sitt i landbruket.

Konsesjonsloven § 9 a fastsetter at det i tillegg til momentene i § 9 skal legges særlig vekt på om den avtalte prisen tilgodeser en samfunnsmessig forsvarlig prisutvikling.

⁴ Forskrift 28. november 2003 nr. 1401 om delegering til Landbruksdepartementet etter konsesjonsloven

⁵ Forskrift 8. desember 2003 nr. 1479 om overføring av myndighet til kommunene m.fl. § 1 og § 8

6. Departementets vurderinger

6.1. Utgangspunktet

Om konsesjon skal gis eller ikke når eiendommen skal nyttes til landbruksformål, må vurderes ut fra en konkret og individuell vurdering i lys av formålet med konsesjonsloven (§ 1) og de hensynene som følger av § 9. I konsesjonsvurderingen skal det tas utgangspunkt i søkeren og søkerens formål med ervervet. Søkerens formål med ervervet skal vurderes opp mot de relevante samfunnsinteresser som gjør seg gjeldende i saken. Ingen har krav på å få konsesjon, men konsesjon skal gis med mindre det er saklig grunn til å avslå. Ordlyden i konsesjonsloven § 1 innebærer at det ved avveiningen mellom søkerens interesser og samfunnsinteressene, bare er adgang til å velge den løsning som er mest gagnlig for samfunnet. Uttrykket «mest» innebærer ikke at en er tvunget til å velge den beste løsningen, men at en må velge mellom de faktiske mulighetene en har.

6.2. Hensynene i § 9 første ledd

Ved konsesjonsvurderingen skal det legges særlig vekt på de forhold som er beskrevet i konsesjonsloven § 9 første ledd.

I saksutredningen til kommunen er det vist til at bosettingshensynet ikke gjør seg gjeldende i området, at konsesjonssøkerne er skikket til å overta eiendommen, og at hensynet til helhetlig ressursforvaltning og kulturlandskapet er ivaretatt ved ervervet. Departementet legger dette til grunn.

Det skal også legges særlig vekt på om ervervet fører til en driftsmessig god løsning. Denne vurderingen er en landbruksfaglig helhetlig vurdering av faktum.

Konsesjonssøkerne har som formål å leie Låne Vestre bort til Bjertnæs & Hoel AS. Kommunen har tatt utgangspunkt i dette formålet, og har videre lagt til grunn at Låne Vestre egner seg som tilleggsjord til Låne Mellom. Departementet kan ikke slutte seg til kommunens vurdering. De driftsmessige fordelene som er beskrevet av kommunen er ikke en direkte konsekvens av ervervet av Låne Vestre, men en følge av at søkerne har tilknytning til selskapet. Videre forutsetter de driftsmessige fordelene som kommunen har lagt til grunn at Bjertnæs og Hoel ønsker å leie bort eiendommen til selskapet. Etter departementets oppfatning er de driftsmessige løsningene ervervet legger til rette for gjennom videre utleie til selskapet av en midlertidig karakter.

En følge av Bjertnæs og Hoels erverv er at både Vermeli og Låne Vestre vil bli eiet av de samme eierne. Kommunen har i nærværende sak fastsatt vilkår om at Låne Vestre slås sammen med Vermeli. Vilkåret ble satt samme dag som kommunen ga konsesjon på konsesjonssøkernes erverv av Vermeli. Departementet oppfatter derfor at det er kommunens intensjon at Vermeli og Låne Vestre ses som en driftsenhet enten etter jordloven § 12, eller at kommunen forutsetter at det senere gis tillatelse etter matrikkelloven § 20 til at eiendommene blir en samlet eiendom.

Konsesjonssøkerne vil drive Låne Vestre og Vermeli med grønnsaksproduksjon og vekstskifte. Eiendommene er egnet for slik drift. Driften innebærer at det er behov for vanning i vekstsesongen, noe som krever jevnlig nærvær på eiendommen. I tillegg forutsetter formålet at det er tilgjengelige bygninger for å oppbevare nødvendige landbruksredskaper og gjødsel med videre på Låne Vestre, eller på den eiendommen Låne Vestre skal drives sammen med. Låne Vestre er på grunn av det forutgående delingssamtykket uten bygninger til bruk for bosetting og drift. Dette gjør det vanskelig å drive eiendommen enten som selvstendig enhet eller sammen med Vermeli som også er uten bebyggelse. Spørsmålet om det ved ervervet oppnås en driftsmessig god løsning etter konsesjonsloven § 9 første ledd, må ses i lys av dette. En driftsmessig god løsning forutsetter etter departementets syn at Låne Vestre, som en varig løsning, bør knyttes til en eiendom i nærheten som har nødvendige bygningsressurser.

Kommunen har satt vilkår om at Bjertnæs og Hoels sameieparter i konsesjonseiendommen skal anses som tilleggseiendom til eiendommer de eier fra før. Vurderingen av hva som er en driftsmessig god løsning mht. avstanden mellom teigene på landbrukseiendommene, må skje i lys av dette vilkåret fordi kommunen også har satt vilkår om at Vermeli og Låne Vestre skal slås sammen. Bjertnæs og Hoels eiendommer ligger langt fra Vermeli og Låne Vestre, hhv. i Asker kommune og Færder kommune ca. 70 og 12 kilometer unna. Avstanden mellom teigene en driftsenhet består av, har betydning for driftsøkonomi, klimautslipp og eventuell trafikkfare som kan følge av driften. Hvilken vekt hensynet til avstand har i vurderingen av om det oppstår en driftsmessig god løsning, har nær sammenheng med driftsformen på eiendommen. Verken lovgivningen eller praksis inneholder bestemte regler om hvilken avstand som kan aksepteres innenfor rammen av hva som er en driftsmessig god løsning. Det må i den forbindelse gjøres en konkret og helhetlig vurdering av de faktiske forholdene i den enkelte saken. Transporten mellom Hoels eiendom i Asker og Vermeli/Låne Vestre må i stor grad følge E-18. Transport mellom Bjertnæs' eiendom i Færder og Vermeli/Låne Vestre innebærer kjøring gjennom Tønsberg bysentrum, over bro til Nøtterøy, og videre kjøring langs riksvei på Nøtterøy. Kommunens vilkår om at Vermeli og Låne Vestre skal bli tilleggseiendom til eiendommene i Asker og Færder, legger dermed til rette for en løsning som har uheldige følger for driftsøkonomien, klima og trafikale hensyn.

Samlet sett mener departementet at ervervet ikke fører til en driftsmessig god løsning.

6.3. Sameie

Kommunen har gitt søkerne konsesjon som sameiere av Låne Vestre. Det er vist til at Bjertnæs og Holm har samarbeidet over lang tid og har oppnådd gode resultater innenfor storskala grønnsaksproduksjon.

Departementet vil bemerke at konsesjonsloven § 9 annet ledd ikke er til hinder for at sameiere, etter en konkret vurdering, kan få konsesjon. Ved vurderingen av søknaden kan det bl.a. legges vekt på om partene har samarbeidet over tid, og om samarbeidet har vært vellykket – slik kommunen har gjort i dette tilfellet. Det må foretas en påregnelighetsvurdering

av hvordan forholdene sannsynligvis vil utvikle seg framover med den aktuelle sameieformen, jf. Ot. prp. nr. 79 (2002-2003) s. 83.

Bestemmelsen i loven fastslår at konsesjon i «alminnelighet ikke skal gis». Lovens ordlyd gir følgelig anvisning på en streng vurdering. Til sammenligning er ordlyden i tredje ledd som gjelder et selskap med begrenset ansvar mer åpen. I slike tilfeller «kan» det gis konsesjon. Innholdet i annet ledd må ses i lys av at det er en generell erfaring for at flere eiere til samme eiendom medfører risiko for tvist og uoverensstemmelser som på lang sikt kan hindre eller begrense driften av eiendommen. I Ot.prp. nr. 79 (2002-2003) er det i tilknytning til bestemmelsens ordlyd lagt til grunn at den konkrete vurderingen av konsesjonssaken kan baseres på dette generelle erfaringsmaterialet.

Risikoen kan bl.a. utløses i forbindelse med eventuelle framtidige eierskifter fordi sameiepartene kan omsettes separat uten konsesjonsbehandling, for eksempel ved generasjonsskifte. Hvis sameiepartene i Låne Vestre knyttes til Bjertnæs og Hoel sine eiendommer som ligger langt unna, i hhv. Færder og Asker, er det ikke opplagt at den som senere overtar sameieparten ønsker å drive på samme måte som forgjengeren. Dette øker den generelle risikoen som ligger i sameieforholdet. Sameieforholdet i Låne Vestre som konsesjonssøkerne legger opp til ved ervervet faller dermed innenfor de situasjonene loven tar sikte på å unngå. Departementet er følgelig ikke enig med kommunen i at det er grunnlag for å akseptere det sameieforholdet søkerne legger opp til.

Eierformen sameie er i dette tilfellet på lang sikt en mer risikabel og dermed en dårligere løsning enn om konsesjonseiendommen knyttes til en naboeiendom og eies av en person alene. Vurderingen av om sameie eller eneeie gir den beste samfunnsmessige løsningen, må gjøres i lys av at Låne Vestre har et godt ressursgrunnlag og verdifulle produksjonsegenskaper. Den ligger i et område der det, etter kommunens opplysninger, er aktiv jordbruksdrift og stor interesse for tilleggsjord.

De fordelene som ligger i at Bjertnæs & Hoel AS kan styrke sin drift på stedet ved å få leie eiendommen, er ikke et relevant argument for å gi konsesjon til sameierne.

Målet for konsesjonsloven og konsesjonsbehandlingen er å bidra til slike eier- og bruksforhold som er mest gagnlige for samfunnet. Det taler klart imot å gi konsesjon til Bjertnæs og Hoel som sameiere i Låne Vestre.

6.4. Departementets samlede vurdering

Gjennomgangen i punkt 6.2 viser at hensynet til helhetlig ressursforvaltning, kulturlandskapet og bosettingshensynet som det etter loven skal legges særlig vekt på taler for å gi konsesjon. Ingen av disse hensynene gjør seg etter departementets vurdering gjeldende med særlig tyngde i denne saken. Eiendommen vil uansett bli drevet, og bosettingshensynet er ikke framtrædende i dette området.

Departementets vurderinger i punkt 6.2 og 6.3 av hva som er en driftsmessig god løsning og sameiekonstellasjonen, er forhold som taler mot å gi konsesjon. Departementet mener at

disse forholdene må tillegges stor vekt i denne saken. Hva som er mest gagnlig for samfunnet beror både på nasjonale og lokale hensyn. Hensynene må vurderes i lys av formålsbestemmelsene i hhv. konsesjonsloven og jordloven. Låne Vestre består av svært god produktiv jord og bebyggelsen er tillatt fradelt med vilkår om at eiendommen legges til nabobruk som tilleggsjord. Kommunen har opplyst at det er interesse for tilleggsjord blant eiere av nabobruk. Opplysningene tilsier at det er sannsynlig at eiendommen kan bli overtatt av interessenter hvor de driftsmessige forholdene vil bli klart bedre enn den løsningen som følger av konsesjonsvedtaket. Gjennom en slik løsning vil risikomomentet som ligger i sameiekonstellasjonen heller ikke gjøre seg gjeldende.

Departementet vil tilføye at kommunen i tilknytning til sin behandling av delingssøknaden i 2022 ga samtykke til deling på vilkår av landbruksarealene på Låne Vestre skulle brukes som tilleggsjord til nabobruk. Drift av Låne Vestre sammen med eiendommer i Færder og i Asker strider imot vilkåret i delingssaken. Låne Vestre er ikke overdratt til nabobruk. Konsesjonslovens formål er å bidra til slike eier- og bruksforhold som er mest gagnlig for samfunnet. Når det i nærheten av Låne Vestre er andre eiere av landbrukseiendommer med bebyggelse som har behov og interesse for eiendommen, er det departementets vurdering at det ikke er i tråd med konsesjonslovens formål å gi konsesjon.

Departementet mener at en avveining av de hensynene som skal tillegges vekt etter konsesjonsloven tilsier at kommunens avgjørelse bør omgjøres. Videre er det departementets oppfatning at de nasjonale hensynene som tilsier at konsesjonssøknaden skulle vært avslått gjør seg gjeldende med tyngde i denne saken.

Ved overprøving av et kommunalt vedtak som åpner for et forvaltningsmessig fritt skjønn, skal det som nevnt i punkt 5.1, legges stor vekt på hensynet til det kommunale selvstyre. Kommunens vurdering av hva som er en driftsmessig god løsning, eller hvilke driftsmessige ulemper eller risiko som kan oppstå som følge av sameie, er ikke fritt skjønn. Avveiningene bygger på landbruksfaglige vurderinger av faktum i saken. Forvaltningsloven § 34 annet ledd tredje punktum gjør seg følgelig ikke gjeldende i de vurderingene departementet har gjort i punkt 6.2 og 6.3.

Departementet legger stor vekt på at kommunen ved helhetsvurderingen av om konsesjon skal gis, må ha handlingsfrihet til å utøve lokalt skjønn. Konsesjonslovens regler om kontroll med eiendoms- og bruksforholdene skal imidlertid bl.a. ivareta målet om at eier og bruker skal være den samme, se omtale av dette målet i punkt 5.1. Dette er et nasjonalt mål. Ved å gi konsesjon til Åsmund Bjertnæs og Øystein Hoel som sameiere i Låne Vestre og hvor formålet med ervervet er å leie eiendommen bort til Bjertnæs & Hoel AS, legges det til rette for en løsning som ikke er i harmoni med dette målet.

Kommunens vedtak i konsesjonssøknaden som gjelder Låne Vestre må ses i lys av at eiendommen først ble ervervet av Bjertnæs & Hoel AS, men at kjøpekontrakten ble transportert videre til Bjertnæs og Hoel før konsesjonssøknaden ble sendt. Søknadene om konsesjon på erverv av Vermeli og Låne Vestre må etter departementets syn ses i lys av

hverandre. Selv om det ikke kan tillegges vekt ved vurderingen av om konsesjon skal gis på erverv av Låne Vestre, kan det tillegges vekt ved vurderingen av om det er grunnlag for å gripe inn i det kommunale selvstyre i denne saken.

Departementet mener at kommunens avgjørelse kan få uheldige ringvirkninger for praksis og den kan bli påberopt av andre i lignende saker. Vedtaket om å gi konsesjon til Bjertnæs og Hoel som sameiere for å leie ut eiendommen til Bjertnæs & Hoel AS, kan vanskeliggjøre dagens praksis som innebærer at landbrukseiendommer i størst mulig grad bør eies av fysiske personer som selv bebor og driver sine eiendommer. Etter en samlet vurdering har departementet kommet til at kommunens avgjørelse om å gi konsesjon er egnet til å dreie praksis i klart uheldig retning. Ved en avveining mellom de nasjonale hensynene som gjør seg gjeldende og hensynet til det kommunale selvstyre, finner departementet videre at hensynet til kommunens selvstyre må vike i denne saken.

Departementet varslet Åsmund Bjertnæs og Øystein Hoel om mulig omgjøring innen tre uker etter kommunens vedtak. Søkerne interesse i å kunne innrette seg etter vedtakene gjør seg følgelig ikke gjeldende med særlig tyngde.

Landbruks- og matdepartementet har etter en samlet vurdering kommet til at offentlige interesser tilsier at kommunens vedtak omgjøres. Omgjøringen er gjort innenfor fristene i forvaltningsloven § 35 tredje ledd. Vilkårene for omgjøring etter forvaltningslovens bestemmelse er etter departementets oppfatning til stede.

Landbruks- og matdepartementets vedtak:

Landbruks- og matdepartementet omgjør Tønsberg kommunes vedtak av 21. oktober 2022. Åsmund Bjertnæs og Øystein Hoel får ikke konsesjon på erverv av Låne Vestre, gnr. 26 bnr. 1 og gnr. 24 bnr. 1 i Tønsberg kommune.

Vedtaket kan påklages til Kongen i statsråd, jf. forvaltningsloven § 28. En eventuell klage sendes Landbruks- og matdepartementet.

Departementet gjør for øvrig oppmerksom på at Sivilombudet etter sivilombudsloven § 4 annet ledd bokstav c ikke har adgang til å behandle en eventuell klage over avgjørelser truffet i statsråd. Hvor departementet har avgjort en sak i første instans slik tilfellet er i denne saken, må klageren i praksis velge om saken skal påklages til Kongen i statsråd eller bringes inn for Sivilombudet.

7. Frist for salg

Etter konsesjonsloven § 18 settes det en frist på 6 måneder fra vedtaksdato, for Åsmund Bjertnæs og Øystein Hoel til å sørge for at Låne Vestre, gnr. 6 bnr. 1 og gnr. 24 bnr. 1 i Tønsberg kommune, blir overdratt til noen som kan få konsesjon eller som ikke trenger konsesjon.

Med hilsen

Hanne Klægstad (e.f.)
avdelingsdirektør

Ingrid Aasen
fagdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi

Landbruksdirektoratet
Statsforvalteren i Vestfold og Telemark
Tønsberg kommune
Adresseliste

Øystein Hoel	Nordhagenvn 15 B	3430	SPIKKESTAD
Åsmund Helland Bjertnæs	Smidsrød gård	3120	TØNSBERG